

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 3 galbini mon. sunat6ria.

Brasiovu 8 Maiu 26 Aprile 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvani'a.

Pentru articulu de fondu.

T6te provinciile intregiei monarchii austriace au astadi parte de 6resicare autonomia, t6te isi au dietele loru anuale; numai marele Principatu alu Transilvaniei, a carei automia este consantita prin mii de juramente, este condamnatã la tacere. Deci cu atatu mai virtosu nerugamu cã se se redeschida si diet'a marelui Principatu alu Transilvaniei catu mai curendu pe temeulu legei electorale din 1864.

Ovatiune romana.

Abrudu in Vinerea de Pasci 1867.

Multu stimatã Domnule Redactoru!

Plini de ingrigire pentru viitorulu ce ne ast6pta — ne cade f6rte bine sufletulu, d6ca ni se da ocaziune de a ne smãncã cate pe unu momentu din melancholi'a in care ne au aruncatu si ne tienu evenimentele neast6ptate. — Intre asemenea impregiurari diu'a de 24 Aprile 1867 a fostu pentru noi o d6 de serbat6re, o d6 de entusiasmu ce ni'lu insufla iubirea catra cece ce pretiuimu intocma, ba mai pre susu decatã vi6ti'a n6strã — o d6 de insuflire pentru drepturile n6stre nationale, si pentru independenti'a patriei n6stre. —

De ansa la ac6sta ne au servitu sosirea D. **Dr. Hodosiu** vice comitele Zarandului, care cã deputatu alu Zarandului in diet'a dela Pest'a pentru eroic'a aparare a independentiiei Transilvaniei si a drepturilor ei, au seceratu recunoscinti'a tuturor romanilor, si si-au oastigatu in istori'a patriei si a natiunei n6stre nume nemuritoriu.

Cu o d6 mai inainte latenduse faim'a, cumca dlu Hodosiu voindu a petrece serbatorile Pasciloru in midiolocu familiei si la stimatii socrii in Rosia de munte, catra care calatorindu au avutu de a trece prin Abrudu, — muntenii avendu si de altminte de scopu alu felicitã cu o adresa de multiamita — decisera cã selu intimpine cu on6re cuvenita. Asi6 concusera din t6te partile spre a'lu intimpinã. — O multime de calareti cu flamura nationala pe care erã inscriptiunea: „**Independenti'a Transilvaniei; an. 1863/4**” si trasuri numero6e incarcate cu cetatieni si poporu de t6ta clas'a, — ei esira inainte pana la graniti'a Transilvaniei la p6l'a superbulu Vulcanu, unde ast6ptandulu, dupa ce trecu linea despartit6re, ajungundu pe pamentulu Transilvaniei, f6 primitu cu vivate entusiastice si cu o vorbire patrundiat6re rostita de advocatul Nicola cam de ormatoriulu cuprinsu:

Stimatã Domnule! Amatulu meu amicu!

Precum in vi6ti'a singurateceloru familii, intocma se ivescu adeseori si in vi6ti'a natiuniloru si a tieriloru de ele locuite, momente critice; — prevedinti'a divina inse, de acarei mana puternica este condusa s6rtea pop6reloru, nu si-au uitatu nici odata de cei ce intru apararea sa cu arme drepte si morale au fostu espusi la persecutiuni si jertfe grele. — Acea divina prevedintia de si oneori a lasatu spatiu la tentatiuni si probe, pentrucã prin aceea se redice val6rea dreptulu si pretiulu libertatei, — ea totusi pe cali misterio6e si nevedute au condusu s6rtea pop6raloru, tramitiendule luceaferi luminatori, cari se i conduca si sc6ta din intunerculu maiestritu de impilatori, in a caroru gura resuna simbolulu libertatei, 6ra inim'a loru este

cuibulu rece alu despotismulu si alu negrei sclavii. —

Meritulu reusirei la limanulu doritu se cuvine inse totdeauna celoru ce cu peptu de bronzu, cu frunte deschisa si abnegare de sine, postpunendusi interesulu propriu si ne cautandu la neplaceri — s'au luptatu tienendu la refrenulu, ca „in lupta e vi6ti'a”.

Unu asemenea luceferu suntemu fericiti de a intimpinã in momentulu de facia, care cu luminele spiritulu seu cã cu unu fulgeru au luminatu orizonulu intunecosu alu scumpei n6stre patrie, preste care se resfacia noii politicei inaugurate in Sept. 1865.

Nascutu in mediulu Campiei transilvane, in pamentenitu in sinulu muntiloru apuseni la p6l'a Vineloru de aur, destinulu te au manatu intr'o aripa a scumpei n6stre patrie, care deja a devenitu victim'a orcanulu furiosu — si ai ajunsu acolo unde se plantiesce de contopirea patriei n6stre in o ti6ra straina si de metamorfosarea natiunei n6stre intr'unu elementu strainu.

Mare este si nepretiuiveru servitiulu ce l'ai pusu independentiiei patriei si drepturiloru natiunei n6stre, — vocea'ti patrundiet6re au strabatutu t6te unghiurile transilvane si preste Carpati. — Nu e romanu care se nu fia strabatutu de ea. Urari de bravura si felicitari ti au urmatu din t6te partile, 6ra poporulu munteanu este celu mai fericitu, care si au pututu pastrã ocaziunea de a'ti aduce prin solii sei miculu tributulu alu recunoscintei meritate — cu voce viua, se traiesci la multu ani. — **Vivatu, intreitu!**

Responsulu dlui Dr. Hodosiu:

Ve multiamescu pentru asta intimpinare supriundiet6re. Me estati d6ca in prim'a impresiune nu affu cuvinte a ve responde. Inimami palpita in marea simtiemintelor — simtiemintele 'mi prerapescu cugetele mintiei. Bine diceti, nascutu in Transilvani'a fiulu Transilvaniei sum si eu, Transilvani'a e patria mea, eu sum fiulu ei. Drepturile ei sunt drepturile n6stre ale tuturor, — legile ei me obl6ga si p.e mine. A-i aparã drepturile, a-i sustien6 legile — este datorinti'a n6strã a tuturor. Cu trecutul inaintea ochiloru, cu luptele mariloru romani din trecutu intr'o mana si cu presentulu intr'alta mana — nu mi a fostu greu a me luptã pentru legile si drepturile patriei si ale natiunei mele, care legi si drepturi singure 'mi serveau de arme.

Eu sum convinsu, ca ori care din vechii mei campioni nu ar fi facutu altumintrelea. Resultatulu este in man'a lui Dumnedieu — noi inse mai avemu de a ne luptã inca.

Me simtiu fericitu fratiloru a pasã astadi cu Dv6stra pe pamentulu clasicu alu Transilvaniei, Transilvani'a e focalariulu romaniloru din Austri'a. — Dv6stra dimpreuna cu mine aveti se ve inalditi la acestu focalariu.

Se trairi fratiloru — se traiesca Transilvani'a! — Vivate neincetate.

De aici — banderulu de calareti inainte iara trasurile dupa trasur'a Dlu Hodosiu si a multu stimat6i sale D6mna — f6 petreoutu pana la localitatele societatei romane de lectura din Abrudu, unde in on6rea ospelui erã improvisatu ulu prandiu, sub a carui decurgere f6 salutatulu prin concepientele de advocatura Piso in numele romaniloru Abrudeni:

Multu stimatã si iubite Domnule!

Ne simtimu fericiti ca te vedemu iara intre noi, — vocea Domniei tale cea puternica a patrunsu inimile n6stre, si geniulu ei celu bunu ne-au intaritu in amoru'lu pentru patrie si natiune. Condusu de dreptate si basatu pe drepturi din legi sanctionate si recunoscute ai aparatu cu intieleptiune scump'a n6strã ti6ra Transilvani'a, pentru a carei libertate, pentru a carei independentiã s'au luptatu locuitorii ei cu bratie de

eroi si multu sange s'au versatu. Numai vaile si culmele ac6ste inca ne potu spune cati parinti si frati de ai nostri si-au perdutu averea si au cadutu in lupte pentru ti6ra loru.

Transilvani'a 'si are legile, 'si are drepturile sale, care o sustienu independintã si nestirbata! Ti6ra ac6sta dr6pta si pacifica care nu cauta reulu nimenui, se affa in periculu de asi perde drepturi — de asi perde nume, de asi perde totu! Te salutamu iubite Dle, cã pe acela, care ai infruntatu nedreptatea si sofismele — cu tari'a dreptulu si cu principiile cele eterne — cu universale ale dreptatei. Te incredintiamu ca vomu sei pretiui totdeauna sacrificiile, care le ai pusu pe altariulu patriei si alu natiunei. Se traiesci Dle! Vivate! —

La ac6stea a respunsu Dlu Hodosiu:

Nu aveamu se me indoiescu, precum nici m'am indoitu nici pe unu minutu, macar ca aici aveamu se affu totu aceiasi amici totu aceleasi anime de romanu pe care le-am lasatu la ultim'a mea plecare de aici.

Fecie cunoscute, barbatii anulu 1848 vedu impregiurulu meu. Multi au cugetatu si mai cugeta inca, ca semnele de vi6tiã ce s'au manifestatu si se se manifest6za in romani — sunt semne de caracteru dusmanosu. Unii cã ac6stia se insi6la si acum precum s'au insielatu si in trecutu. Romanii cã in trecutu, de asemenea si acum nu voru alta decatã dreptate. Romanii cu dreptate le-au intinsu dr6pt'a in trecutu — ac6sta le o intinde 'si acum. Romanii au tienutu totdeauna si tienu si acuma la principiulu dreptatei, egalitatei si alu fratietatei — tienu la autonomi'a si independenti'a Transilvaniei. Eu credu ca me unescu cu Dv6stra candu dicu: pe bas'a acestui principiu se traiesca toti fii patriei!

Dupa prandiu f6 petrecutu totu asemenea pana la Rosia, unde ilu lasaramu in midiolocu celoru ce erau insetati de dorulu lui despartindane unii de altii cu cordialitatea cu care ne-am intalnit.

Cu ac6sta intimpinare si expresiune a stimei si reverintiei n6stre am fostu si ne-am simtitu a fi datori numelui nostru si trecutulu nostru, a fi datori causei n6stre nationale si patriei n6stre, de a carei iubire este aprinsu fiacare romanu si cu deosebire poporulu munteanu, care pentru ac6ste d6ua clenodii scumpe s'au luptatu si au remasu neinvinu de inimicu facundusi renume europ6nu.

Prin aretarea stimei in modulu acesta care se cuvine unui poporu cultu si maturu, nu ne trece prin minte de a superã, cu atatu mai pucinu de a insultã pe cei ce nu sunt de convingerile si de aspiratiunile n6stre, — firesce aici numai pucini maghiari sunt de alte convingeri — pentru aceea suntemu in dreptu de a pretinde, cã nici noi se nu fimu insultati de nimene. Noi de cate ori am vedutu asemenea manifestatiuni la contrarii nostrii politici, nicio data nu am aratatu semne de invidia si inimizitie, nici nu amu esitu facia ou ei dintre marginile bune cuviintie, fara d6ca nu amu pututu consimti si fi actori dimpreuna cu ei, amu remasu pasivi privitori, sciindu ca din alta conduta ar av6 dreptu ori oine de a netien6 de nematuru si barbari.

Si totusi audi minune! O mana de 6meni precum sunt ungurii din Abrudu, inganfati — care de altminte in timpulu mai recentu de a d6n'a 6ra fara picu de ansa si au luatã libertate prin foile publice a aruncã in noi cu tina, — nu si au pututu stapani pism'a ce colcaie in peptulu loru, fara ou scopu de asi bate jocu de simtiemintele n6stre, — pregatisera unu lucru scandalosu de alu pune in scenã, pe candu ne vomu reint6rce cu Hodosiu, dela care inse fura abututi prin sfatulu unui mai intieleptu, caruia ei potu multiamã — pentrucã de ii lasã numai

Ddeu scie ce urmari ar fi avutu. — Se traiéscu Transilvani'a si toti fiii ei credintiosi! n.

Functionarii.

Déca mai domnesce in tóta lumea vreo confusione de idei in o privintia séu alt'a, apoi ametiél'a si incuratur'a cu privire la chiamarea firésca si rationalata a functionarilor de statu cá si a deregatorilor municipali mai anume aici in marele Principatu alu Transilvaniei au ajunsu intru tóta puterea conventului la culmea sa. Urmare firésca a remanerii in adeverat'a cultura, a multimii ambitiosiloru flamendi si totuodata a nenumeratoru schimbării de sistema in cursu de 19 ani, la care se mai adause cá alu patruea factoru innascut'a brutalitate si natangia a unoru ómeni, caroru déca le ai fi platitu cá se compromita sistemele, totusi ou zelu mai mare nu le aru fi potutu compromite. La popórale lumnate, in Franci'a de ecs. ierarchi'a functionariloru dela justitia, finantia, cultu etc. remane p'intre tóte revolutiunile politice si sociale cá unu orologiu bunu intru tóta activitatea sa; se ducú numai ministrii, prefectii si dóra subprefectii districtelorú impreuna cu ministrii; toti ceilalti remanu la posturile lorú, in catu adica purtarea lorú corespunde legiloru si instructiuniloru, care nu potú fi alterate nici prin revolutiuni. La noi tocma din contra lumea voiesce a face respundietori pana si pe nise bieti cancelisti si diurnisti pentru sistemele politice, la care póta vin'a numai si singuru ministrii carii o introducu si prefectii de comitate carii o sustienu. La noi ómenii s'au dedatu a cere cá functionarii se'ti faca pe politiculu si chiaru pe diplomatulu, in locu de a pretinde cá se'si implinésca fiacare loculu seu cá amploiatu si omu, éra la altu se nu'i constringa. La noi lumea nu voiesce se audia, ca nimeni nu póte sierbi la doi domni dintr'odata. Amu repetit'ó inse si altadata, ca suntemu departe a incuviintia parerea acelorá carii oredú ca functionariulu cá atare nu trebue se aiba opiniune si vointia propria, ba tocma se aiba, inse fiacare in sfer'a ce i se da, éra déca voiesce se ésa din aceea, da'i paoc se'si traga elu sam'a cu sinesi, cu regimulu si cu opiniunea publica.

Unele foi maghiare inca voiescu a face pe toti functionarii publici dela mare pana la micu respundietori pentru sistemele trecute. Éra o doctrina fórté periculósa acésta. In locu de a face pe functionariu strinsu respundietoriu pentru lucrarile oficiului seu si pentruca ambitionandu de ecs. dóna deregatorii, séu mandatulu in vreunu corpu legislativu, se va fi pusu intre dóna scaune, éra mai anume va fi parasitu cu totulú afacerile concediute lui, voi ii trageți la respundere pentru revolutiune si resboiu civilu, pentru starea exceptionala si sistem'a absolutistica, pentru Bach, Goluchowsky, Schmerling, Beloredi, Beust, Kemény, Nádasdy Haller.

Inse ce insemna óre sbieratele acestea? Dupa 20 Sept. 1865 adica nainte cu vreo 20 luni, pre candu boierii protipendati restaurara sistem'a feudalistica favorata de boierulu boemu Beloredi si detera pe locuitori la discretiunea domniloru prefecti, ati auditu si cititu cele mai agere sudalmi in contra „birocratiloru“; pana si ecs. br. Ludovicu Josika consiliariulu actualu intimu alu Maiestatii Sale cesaro-regesoi si unu bunu „romanu-unguru“, precum ii diou romanii, aflá cu cale a tavali intr'ó cuventare publica pe „birocrati“ intr'unu modu precum din gur'a unni boieru protipendatu nu se mai audise pana atunci, éra fói'a boierésca „Kol. Közl.“ totu in acelu timpu isi facea de capu cu sudalmile sale vomite in contra „birocratiloru“. Lumea cea rea de gura voiesce a soi, ca tocma in acelea timpuri mai multi boieri se aflá in periculu de a fi aruncati in temnitia pentru datorile neplacite si pentru alte incurcaturi totu de bani. Ba lumea blastemata mai sioptesce inca si de alte lucruri, din care cauza ea cere, cá in pertractarile judecatorésca atatu criminalu, catu si chiaru civile se se introducea neaparatu publicitate deplina latóte trei instantie. Atunci si numai atunci se va cunósce curatu si respicatu, pana in catu póta vin'a administratiunii rele „birocratii“, pana in catu sistem'a si — pana la ce mesura boierii.

Ei bine, de 20 luni incóce a statu ou totulu in man'a boieriloru cá se inlocuésca pe birocrati ou caractere de ale lorú probate nu sciú prin cate foouri. Se spune numai ca vointi'a

unei persóne preanlate ar fi fostu, cá boierii se orutú pe amploiatii de nationalitate romanésca. Fórté multiamimu cu profunda umilintia. Noi inse amu demustratu la altu locu, cumca in ierarchi'a intréga a functionariloru publici din marele Principatu alu Transilvaniei se afla preste totu numai $\frac{1}{10}$ de romani, éra $\frac{9}{10}$ ungarosécui, sasi, cum si mai multi altii veniti din tierile de susu, precum de ecs. la finantia, posta, montanistica etc. Éca deci, ca romanii nu v'au pututu sta in cale cá in 20 luni se nu curatiti tier'a de „birocrati“. Pentruce n'ati facut'ó? Séu de ati urmatu precum strigarati in tómn'a din 1865, cum de astadi éra si repetiti totu acelea strigari? Romanii inse nici ca au aparatu vreodata pe amploiatii de nationalitatea lorú in contra atacuriloru boierésca, au pretinsu numai, cá nici unulu se nu fia pedepsitu fara a fi judecatu dupa tóte formele.

Acestea tóte cá respunsu nou la nouale ataouri esite in mai multe foi maghiare, care se paru in adeveratu, ca nu mai sciú ce voiescu. (Vedi si Gazet'a Nrii 9, 26, 28 a. c.)

Cu acésta ocaziune semnalamu si noi articulu celu de patru semicolóne publicatu din Fagarasiu in „Trompet'a Carpatiloru“ Nr. 508 din 9/21 Aprile a. o.; nu mai este inse treb'a nóstra a ne ocupa cu cele coprinse in acelasi. Déca totusi ar fi se observamu si noi la elu ceva, apoi amu atinge numai pesimismulu, la care scriitorulu impinsu de durerea sa cadiú cá si cum ar fi omu trecutu de ani de sieptedeci, éra catra finea deductiunii sale istorice pe unde vorbece despre cei nedependenti dete natiunii fara voi'a sa, unu tristu testimoniu de saracia. „Proprietari mari, aristocrati nu avemu“. . . . Étta reulu!“ Noi negamu ca ar fi acesta reulu. N'avemu plutocrati nici aristocrati. Se nu'i avemu, nu ne trebuescu, decatu póte cativa cá de parada cá si sasiu, pentruca traimu in statu monarchicu, éra mai departe nimicu. Reulu este cu totulú altulu si airea. Rugamu deci pe auctorulu acelei scrieri, cá se mai caute odata bine impregiurulu seu, in tier'a tóta si in natiunea intréga si va gasi a de veratulu reu; cu tóte aceste cauze indestulata de acadé in pesimismu totu nu va avé. Pesimismulu Domnule póte se fia pentru altii o eróre, pentru romanii inse si pentru natiunea romanésca ar fi o crima. Recunóschemu si noi, ca multe din evenimentele trecute preste natiunea romanésca mai anume de siepte ani incóce au fostu fórté duréscu, repetimu inse ca mai tóte acelea trebue se vina precum au venitu, intr'aceea ele au sierbitu de scóla, de si fórté aspra, inse buna pentru romanii. Candu vreodata ne-amu fi cunoscutu unii pe altii macar atatu de bine precum ne cunóschemu astadi, déca nu venea preste noi anii acestia pana la inceputulu 1867? Sub unu absolutismu mascatu prin forme constitutionale, in lips'a totala a libertatii de tipariu, pre langa strins'a oprire de orice adunari si consultatiuni, alaturea ou necontenitele intrige suterane purtatóre de masc'a relegiositatii se puté óre face mai multu decatu s'a intemplat? Sub absolutismulu curatu ai fostu ou privire la viét'a publica si natiunala legatu butucú; sub absolutismulu mascatu puteai misca cu man'a giurmatate si cu picidórele priponite; astadi dela 18 Febr. a. c. esci suferitu cá se strigi situ cevasi mai multu alaturea ou altii, inse nici o lege nu te asigura oa mane nu vei fi plesnitú preste falci, in catu se'ti dea schintei din ochisiori. Cu tóte aceste te folosisi romanica de orice ocaziune, pentrucá inca se apuci a te cunósce pe tine insuti, éra acesta este unu pasu mare cainte.

G. Baritiu.

Brasiovu 6 Maiu. Tóta nóptea si $\frac{1}{2}$ diu'a ploie pre catu multu dorita, pre atata necontenita. Dea cerulu cá se audimu cumoa a ceea si s'a incinsu preste totu intinsulu tieriloru vecine, pe unde éra si domnesce o frica generala de o seceta infricosiata, care apoi ar continua in alu treilea anu.

Sibiú 3 Maiu. Dupace ddnií Ant. Mocioni si Vicentiu Babesiu petrecura aici vreo dóna dile, apoi trecura si la Blasiu. . . .

Ddnií corespundintii nostrii dela Clusiu ne asigura, cumca obrazniciele catorva diarie ungurene, care acum s'au apucatu se arunce si in curtea de casatiune cu noroiu au disgustatu si disgusta tocma si pe barbatii cei mai bine

simtitori ai natiunii maghiare. De altmintrea in Clusiu tóta lumea cunósce pe corespundintii dela „Hon“, „Magyar Ujság“ si alte foi revolutionarie de calibrulu acelorá. Cativa ómeni bancroti nu potú erta curtii de casatiune, ca dela infintia ea ei incóce au inceputu a se ea-termina hotii cá celsa din comitatulu Cetatii de bal'a; ca nimeni nu va mai cuteza a pune in punga 60 mii fiorini m. c. dela unu singuru drumuletiu facutu — (ba nu facutu), prin cutare comitatu*) ; ca nici unu protipendatu nu va cuteza a tiené sub protectiunea sa baiditi de profesiune**); ca cauzele urbariale nu se mai deoidu totu numai pe placulu lui... ; ca membrii de nationalitate romanésca si curtii de casatiune, éra in fruntea tuturorú Esc. Sa dn. presiedintele sunt recunoscuti chiaru de catra adversarii de barbatii cei mai integrii din oati a vediutu acésta tier'a nefericita vreodata la administrarea justitiei. Numai in dilele gubernatorulu grafu Georgie Bánffy au mai fostu consiliariulu si cancelariulu gubernialu Coasta si consiliariulu de curte Mehesi, ambii romani curati, carii s'au bucuratu cá si acesti dela su-
prema curte de increderea intregi poporimi a tierii, cu singur'a exceptiune a ómeniloru strioati.

Éca vin'a curtii transilvane de casatiune, éca adeverat'a cauza pentru care cativa bancroti si unii catilinari aru voi a o vedé stramutata la Pesteá si despoieta de independintia ei.

CROATIA. In 1-a Maiu pe la 11 $\frac{1}{2}$ óre se deschise camer'a Croatiei sub presidiulu v. pres. Dr. Suhaj. Pertractarile acestei sesiuni trebue se ne intereseze pré multu si pre noi, cá se vedemu, care va fi rezultatulu decideriloru celoru flagrante asupra obiectelorú propuse prin rescriptulu r. din 23 Apr., care arata dorint'a, cá se se intetiésca consultarile camerei si se aiba de grigia, cá Croatia si Slavonia se fia reprezentate la incoronarea imperatului cá rege alu Ungariei, si pentrucá deputatii din camer'a Croatiei se se si tramita la Pest'a pana la 15 Maiu. Dupa cetirea rescriptulu r. pentru deschiderea camerei se ceti si respunsulu camerei Ungariei publicatu si in Gazeta; despre acela se dice in rescriptu, ca elu da destulagarantia Croatiei si Slavoniei. Se oit' si rescriptulu r. in privintia academiei. — Indata dupa cetirea acestor'a presied. Dr. Suhaj descoperi camerei, ca se va tiené o siedintia secreta.

Provocarea Croatiei cu atata intetire a tramite reprezentanti la Pest'a apare mai multu a curge din apucatura absolutistica decatu din cea constitutionala. Croatia dar' e atrasa se iè parte la modificarea legiloru din 1848, la confectioneá diplomei inauguralu, precum si la actualu incoronarii comunulu rege. Ceea ce inse supera pe croati e influintiarea maghiaroniloru, de cari se temu ca le voru face o scisiune in camera, incatu partit'a natiunala se nu'si póta eluptá art. 42 din 1861 privitoriu la latit'a autonomia a regatulu triunitu. Insusi rescriptulu r. cetitu la deschiderea camerei inca accentuaza unitatea corónei Ungariei, éra despre adres'a din urma a croatiloru dice, ca nu se póte aduce in armonia ou sanctiunea pragmatica, ce sta in contradicere cu art. 42.

— A facutu mare impresiune in croati scirea despre sil'a morala, ce se faeu episcopulu Strossmeyer, caruia i-se propuse programulu din Pest'a invitanduse a'lu aperi a camera, la ceea ce eppulu respunde, ca departe de a'lu poté apará, fiindu tocma in contra convictiuniloru sale, va fi silitu a'lu si combate, la care respunsu i se propuse a nu se reintórce inca la Croatia. (?) „Conc.“ dupa foile vienesé scrie despre acésta afera in chipulu urmatoriu:

„Diurnalele din Vien'a scriu, ca Strossmeyer episcopulu de Diakovár fú primitu de catra Mai. Sa in audientia privata. Mai. Sa desfasurandu programulu gubernulu relativu la oestiunea croata, puse intrebarea numitulu episcopu, ca voiesce elu a aperi acestu programu in diet'a Croatiei? S. sa inse neimpacandu-se cu acésta pusetiune se dechiara, ca este silitu a remané si mai departe pe langa aperiarea principiloru profesate in ultim'a dieta a Croatiei; Mai. Sa observa, cá se se detiermuréscu la alternativ'a oa: ori voiesce a absentá dela diet'a din Zagrabia séu a abdice de scaunulu episcopescu? — Si precum aude „Wanderer“. Esc. Sa

*) Vedi actele in archivulu cancelariei transilvane, referinte repaus. secretariu M.

**) Vedi idem.

episcopulu va se ealatorésca catra Parisu, de si pana acuma se afla inca in Vien'a. (? Red. C.)

— Mai. Sa indrepta la 27 Aprile catra ministru presiedinte c. Iuliu Andrásey unu pré inaltu autografu, prin care isi esprime voint'a determinata pentru deslegarea cestunii Croatiei facia cu Ungari'a, si totuodata indruma pe directorele cancelariei aul. alu Croatiei, cá se provoce cetatea Fiume si tienutulu ei a partecipá la diet'a croata conchiamata pentru 1 Maiu. Éra amintitului ministru-presiedinte i demanda, se se ingrigésca cá cetatea susatinsa si tienutulu ei se fia reprezentata la diet'a Ungariei si se faca parte diu pertractarile, ce le va desemná in rescriptulu ce este a se indreptá catra diet'a Croatiei, fara inse cá prin aceste ordinatiuni se fia preocupatu séu rezultatulu ce ar urmá in viitoriu diu o invoiéla imprumutata, séu chiaru si dreptulu publicu alu Fiumei. —

UNGARIA. Pest'a 3 Maiu. Camer'a Ungariei 'si va reincepe siedintiele in 7 Maiu, dupa cum suna literele convocatórie de deputati la diet'a de incoronare, pentru care se facu pregatiri cu tóta intetirea. —

Prag'a 22 Aprile.

(Urmare.)

Dr. Rieger, cá referentu alu boemiloru, vorbesce un'a óra intéga. Vorbirea acestui'a e unu opu dintre cele mai escelente ale retoriei, in catu fórte pucini oratori a'i presentului se potu asemená cu acestu barbatu alu poporului boemu. Rieger mai antaniu se ocupa in vorbirea s'a de prusi si amintésce, catu de periculósá e politic'a Germaniei pentru Austri'a si boemi. Dupa acea se intórce la unguri si dice:

Elementulu maghiaru nu e mare, si atare natiune micutia nu are chiamarea de a implení fapte mari pentru istori'a lumii. Acést'a ar trebui se o iè in consideratiune maghiarii. Dupa judecat'a mea maghiarii numai in legatura cu Austri'a isi au asecurata esistenti'a loru natiunale; totusi mi se pare cá maghiarii voliescu a prevedé ca si candu Austri'a si-ar face testamentulu, deci nimicu voliescu a face mai in graba, de catu la casu, candu Austri'a s'ar disolvá, eli se'si aiba trebile loru ordinate. Eli basanduse pre titul'a vechiului regatu ungurescu, care inse nu au fostu maghiaru, cugeta a fi destinati spre a luá eli rolulu Austriei in Orientu, si se posieda Turci'a; mi se pare, cá ministeriulu de facia e inspiratu si de acést'a idea. Eu credu inse, ca acést'a e o fantasia vana. S'a formatu unu elementu serbescu independent si sperésu, oa se va dezvoltá inca si vechiulu Czaratu serbescu in tóta intinderea sa. Deci cugetu, oa sperarea maghiariloru stá pre pitóre fórte debile. Eu amintésce aceste pentru acea, cá maghiarii se nu'si uite, ca eli sub corón'a loru au multu elementu sud-slavicu, serbescu si romanescu, care cestu din urma s'a dezvoltatu intru atat'a, in catu forméza unu statu independentu sub corón'a unui Hohenzollern. In urma se nu uite maghiarii, ca pre parlamentulu regatulu ungurescu e representatu si elementulu rusescu si odinórá, candu va fi se decida principiulu natiunalitatiloru, Rusi'a de securu se va insinuá pentru fratii sei de preste Carpati. —

Deoi inainte de tóte e necesariu, cá cu totii se sustienemu pre Austri'a tare si mare cá organismu potentu. Atare organismu inse dualismulu nu e. Eu nu me potu abate dela parerea, ca dualismulu trebuie se conduca la disolvarea imperiului (zum Zerfalle). Acést'a e unu lucru naturalu. — Unu momentu de totu ponderosu, care domina astadi tóta Europ'a, e natiunalitatea. Noi suntemu convinsi, ca pre langa dreptulu istoricu trebuie se se respecteze si natiunalitatea toturor elementelor dupa dreptulu acestor'a. E ne bunnu poporulu a cel'a, care — chiaru si de se afla in maioritare — cugeta cá va poté suprematisá pre a dóu'a natiune in tiéra! — De multe ori s'au disu, ca noi am volí a ne folosí de asta suprematisare. Eu ve potu asecurá pre onóre si pre ce am mai pretiosu, ca acést'a idea e fórte departe de noi (aplause din partea boemiloru)*). Noi volimu, cá dvóstra se ve asecurati in acést'a patria fericirea natiunala, precum ve doresce anim'a (aplause é' din partea boemiloru). Ce cugetamu inse noi despre

ai nostrii si dorimu si pentru altii, acea dorimu se li se concéda si patriotiloru din Ungari'a. Noi speramu si asteptamu dela intieleptiunea si precautiunea maghiariloru, cá si eli se invetie a fi drepti facia cu popórele conlocuitorie. Maghiarii au unu proverbiiu: Extra Hungariam non est vita. Acést'a partialitate a loru e periculósá. Déca eli (ungurii) consideréza pre slavii din Ungari'a numai cá pre unu materialu, in care eli potu taliá si lu-potu daraburí dupa placere, atunci se nu'si uite eli, ca taliarea materialului acestui'a dóre, oa materialulu acest'a se vaieta si alti ómeni de preste granitie audu vaietele aceste de dorere! —

Dupa ce trece Rieger la elaboratulu lui Deák; cu acést'a nu se póte impacá vorbitoriulu nici de catu. Unde e vorb'a in elaboratulu despre detoriele statului reflecta Rieger: In asta privintia se dice in elaboratu destulu de chiaru: detoriele de statu, cari s'au facutu fara de involirea camerei unguresci, nu ne obléga (pre unguri). Eu intrebú dar' de dvóstra, cine le va solví? Camer'a nóstra inca nu au concésu acele detorii si eu credu, ca ce are valóre pentru unulu, are si pentru celu alaltu. Lucrulu intru adeveru incepe a primí o forma comica, déca se va continuá pertractarea pre acést'a cale. — Domniloru, noi amu fi in Vien'a numai obiecte de risu, déca noi acolo amu recunósce numai lucrurile lui Deák si ale camerei unguresci cá fapta complenita (aplausu). Acea ne dóre mai tare si ne vatema mai aduncu, ca representatiunea Ungariei voliesce a decide asupra causelor nóstre, asupra Boemiei (aplause extraordinarie). Istori'a inca nu scie casulu unde se fi octroatu o tiéra legi altei tieri! Noi stamu acum facia cu un'a octroare nóua, nu cu o octroare a legitimumi nostru imperatu si rege, ci stamu dinaintea unei octroari a Dlu Deák. Un'a stare octroare celu pucinu noi nece la o intemplanu nu o vomu concéda. — Noi amu spusu la timpulu seu destulu de chiaru, ca ce cugetamu noi despre caus'a ungara, noi ne-am speratu cu tóte poterile in contra dualismului si i-am predisu stricatiunile. Noi ne am imbiatu a merge la Vien'a spre a ajutá regimulu la impacare; inse ofertele nóstre de buna volie nu s'au primitu atunci, si ministrulu nostru d. Beust s'a aratatu acelu mare barbatu de statu, de au subscrisu simplu totu acea ce au compusu dlu Deák. Acum dar' judecati dvóstra, care e mai mare barbatu de statu Beust ori Deák! (traiésca! aplause). Indesiertu asteptati dela noi, cá noi abdicandu de autonomi'a patriei se mergemu in alta camera! Déca asié ceva s'ar intemplá in contra volintiei nóstre, si déca acést'a vomu fi siliti a o conferí, vomu suferi-o; inse vomu nisui a o delaturá, indata ce ni se va dá ocaziune, ca eterna nu va durá neoi acést'a (aplause)! — (Va urmá.)

Cronica esterna.

Situatiunea. La cele aieptate pana acum mai adaugemu, ca cu tóta conferenti'a dela Londonu, pe care o deschidu puterile in 7 Maiu, chiaru „Wien. Ztg.“ inca 'si esprime convingerea, ca pericululu de rebelu amenintia, pentruca si Prusi'a si Franci'a vreau rebelulu; si cu tóte cá „Monitorulu“ Franciei notificá sistarea armarei mai departe din cauza ca conferintia din Londonu se bine primí, totusi in fapta inarméza si Franci'a si Prusi'a. Caus'a Luxemburgulu nu e singura motorulu la prumperea rebelului, ci dupa cum dise „France“ diurnalulu ofic., cestiuenea riului Main, aliantiele defensive si ofensive cu sudulu Germaniei sunt schintea cea electrica, care tiene aprinsu sub spudia unu nou conflictu unu casu belli intre Franci'a, Austri'a si Prusi'a, care n'are leacu de catu pulberea de pusca. —

In Spani'a a pruptu revolutiune cu devís'a: se traiésca Primu si republica! diosu cu regin'a si cu Narvaez! In partile Taragonei bandele armate facu resistintia si se pare, ca republicanismulu europénu vre a se folosí de orcanulu ce amenintia pe Europ'a. —

FRANCIA. Parisu 26 Aprile. Mai multe diare reproducu unu articulu alu corepondintiei „Havas“, care dice: Rabdarea nóstra in privint'a cabinetului din Berlinu si a confederatiunii dela Nord a trecut, de unu anu incuá, peste ori ce prevedere a Europei. Trebuie se marturisimu, ca a trecut peste mesura. Noi voimu pacea si ni se respunde prin brutalitatele fortiei. Stipulatiunile tractatoru dela Prag'a in favóre Danemarcei au fostu inlaturate, negate. Nece tractate preparate in se-

cretu au facutu pe Prusi'a stapana suverana a armatoru Germaniei dela Sud. Noi nu ceremu nimicu de catu cá Prusi'a se parasésca Luxemburgu. Gazetele berlinese dicu, ca Prusi'a va remané in Luxemburgu. Acést'a este rebelulu. Franci'a nu mai póte esita in faci'a unor asemenea provocari.

Parisu 27 Aprile. In corpulu legislativu, cererea de interpelare asupra Luxemburgulu, facuta de Jules Favre, a fostu respinsa in urm'a unei scrisori a lui Rouher, care dicea ca negociari favorabili mantienerei pacii s'au inceput. Acést'a situatiune impune guvernului cea mai mare reserva. Guvernulu este otaritu a tractá acestu importantu subiectu indata ce voru permite impregiurari. —

GERMANIA. Düsseldorf 28/16 Apr. Domnulu ministru alu afaceriloru straine la Bucuresci:

„Amu avutu onórea se asistamu la 25 la celebrarea maritagiului Altetiei Sale regale principés'a Maria.

Locurile nóstre erau rezervate langa curtea Altetiei Sale regale principele, tatalu lui Carolu I. si legatiunea belgiana. Nimeni nu 'si aduce aminte a se fi petrecutu la Berlinu una ceremonie mai frumoasa si mai imposanta.

Diu'a amu fostu presentati reginei si sér'a amu fostu invitati la prandiulu celu mare datu la curte.

Misiunea romana se aflá la mas'a regelui si principeloru si principeselor din famili'a regala. Sér'a s'a terminatu printr'unu concertu la palatulu Altetiei Sale regale principele mostenitoru.

Regele, regin'a, regele belgiloru si toti principii si principesele s'au adresatu de mai multe ori la noi vorbindu-ne.

La 26 amu avutu onórea de a fi invitati la dejunulu ce s'a datu peste di la palatu, si sér'a la unu concertu mare datu in palatulu celu mare regal.

Inaltimile loru regele tatalu principelui nostru, august'a sa sorora principes'a Maria si comitele de Flandr'a ne au invitatu se ne inturnamu la Düsseldorf, cá se asistamu la serbarile ce se pregatescu astadi. Ve vomu incunosciintia despre tóte.

(Rom.) Generalu Nicolae Golescu.

RUSIA. La graniti'a rusa galicioana se concentréza in Kielce la 80 mii soldati; 50 mii cazaci donici inca su comandati la granitiile galiciene si romane. Prusi'a inca se prepara la unu atacu. —

Column'a lui Traianu.

La cele impartasite de noi pe largu in Nrii 14 si 16 ai Gazetei din a. c. despre planulu junelui artistu Nic Popescu de a publica in 114 scene cele 24 batalii ale imperatului Traianu avute cu Decebalu regele Daciloru asié precum aceleasi se vedu infaciosiate pe column'a lui Traianu in Rom'a, ne lumu voia a mai adauge din o scrisóre de dato Rom'a 16 Aprile 1867 inca si acestea.

„Din mai multe parti ne sosira soiri bune cu promisiune, ca voru lucra mai multi din tóte puterile pentrucá se ajungemu scopulu; anume dela Pesteu, Vien'a, Blasiu, Oradea mare, Beisuiu, Temisiórá fuseramu incuragiatu, din unele parti au si inceputu a se abona. Numai o pedecoa trebuie se delaturamu. Spesele transportului intre Rom'a si intre tierile austriace sunt nespnsu de mari. Asié de eos. noi amu platitu porto la ecsemplarele tramiae din Rom'a si totusi primitorii au fostu siliti a mai plati cate 48 pana la 72 cri. Pentru 80 fl. partea de stipendiu ce amu primitu dupa 1-a Aprile dela Blasiu mi se luara la scótere diece (10) fiorini fara oinoi (5) centesimi. Pentru cei 4 Napoleoni tramisi in 16 Martiu a. o. dela parintii mei prin Alecs. Tambini et Co. de aici am platitu cinci (5) franci si 15 centesime*). Din caus'a acestoru tacse grele si nesuferite ne socotiramu cá fratele Popescu se decopieze aici pe locu tóte scenele din column'a lui Traianu, éra multiplicarea loru se se faca in Vien'a, unde va costa multu mai pucinu si espeditiunea va fi multu mai estina, prin urmare si natiunea romanésca isi va ajunge acestu scopu multu mai curendu; de aceea sóólele si comunele inca voru poté prenumera mai cu inlesnire.

*) Dta ti ai francatu scrisóre de dato din 16 Aprile cu 11 bajoci, aici inse mai platiramu porto la acea scrisorica nici de 2 loti inca sieptedieci si siece (76) cruceri v. a. Dela Turci'a platim cu totul numai 10 cri. Curiose tarife. — G. B.

*) Asié face si natiunea maghiara cu popórele conlocuitorie? Multe aru poté invetiá filii lui Arpád si armatorii lui Atila din vorbirea acestui barbatu mare!

Column'a lui Traianu întreaga, cea turnată în gipsu nu se afla la Parisu, ci aici în Rom'a în Museulu Sant Giovane Iatarale, pentruca Napoleone III. o a daruitu papii Pius IX. în an. 1861, aceeași este asiediată tabla de tabla în ordine buna, în catu noi o amu pututu prefira cu deamenuntulu.

Fratele Popescu a expusu mai multe obiecte în expuzitiunea de arte de aici, care ne face mare onóre.

Locuinti'a noastră de acuma este: Via Urbana Nr. 13 piano 1-o. Rugamu pe on. redactiuni romanesci a publica această adresa a noastră, éra dta d. Baritiu se ai bunatate a ne imparta-i aceea ce vei fi scrisu în privinti'a columnei lui Traianu, pentruca noi aici primimu numai „Famili'a“ din Pestea și „Archivulu“ din Blasiu. Vladarénu.

Varietati.

— Fridericu Böhmohes edenumitu de asesoru la tribunalulu supremu alu Transilvaniei. —

— Gard'a nobila unghurésca o restituita Maiestatea Sa prin ordinatiunea din 21 Apr. 1867. Acésta garda pentru person'a regelui a întemeiat'o Mari'a Teresia. Se sterse în revolutiunea dela 1848 și averea ei de 13 milióné fl. m. c. se confiscá. Acum se restituie, ceea ce se crede oa va dá ansa si la pretensiuni, catra casa'statalui, de mai multe milióné. C. Franciscu Haller, generalu de cavaleria în disponibilitate, e denumitu de capitánu acestei garde. Se afirma că această garda va constá decamdata din 32 de membri, se întielege magnati ori celu puoinu nobili. Cu asta ocaziune foile și mai aducu aminte, ca ultimulu locutientinte de capitánu la această garda Adamu Rétsky (citesce: Recci) de Rece în Oct. 1848 a fostu numitu ministru unghurescu de reabelu, și stu dintii din Vien'a în rescól'a loru 'lu tienura optu dile la inchisore în aula, apoi renumitii generali și revolutiunei unghuresci: Görgei, Klapka, Perczel și Kiss au servitu în această garda nobila unghurésca. —

— D. P. Fogarasu din Dobr'a ne înscintieza, ca acolo în giuru este unu romanu, în stare slaba materiala și tata de mai multi copii care se ocupa de facerea de monumente. Acelu omu a gasitu în muntii de acolo unu felu de pétra care sémána multu marmorelui, și o scie cioplí ou desteritatea și cu gustulu unui maiestru. Pana acuma a facutu mai multe cruci ce fura laudate și avura trecere rapede. Candu a supra acesteia trage atentiunea celo'a caror'a li se vine detorinti'a trista a'si aduce aminte de repausatii loru, spéra ca acestu ramu de ocupatiune va îmbuní nu numai starea acelu romanu ci va fi unu isvoru de venitu pentru giuru, și care va eschide curundu fapturele straine în acestu ramu. (Alb.)

— Tramisa „Zukunft“ uniculu organu pentru aperiarea intereselor slave și romane ce apare în Vien'a în limb'a nemtiésca, și-a procuratu tóte garantiile pentru a esiste și mai de parte cum a fostu. Numerulu corespundintiloru din strainatate și a telegramelor se multiesce din în di, aducundu prin aceea pre cetitori în puzetiune a se informá cu cea mai mare repe diune despre tóte evenimentele din láintru și strainatate, desclinitu despre ceea ce privescu orientulu. Unu interesu desclinitu au repórtele lui „Z.“ din orientu respectiv din Belgradu, Constantinopole, Sarajevo, Rusciucu și Aten'a. Cu aceste corespundintie „Zukunft“ da cetitoriloru sei în fapta notati mai multe de catu ori care alta fóia. Foisior'a cá si pana acum va aduce traduceri din cele mai bune produse ale literaturii slave. Prenumeranti noi potu intrá de acum în fiacare di. Pretiulu de prenumeratiune pentru o luna 1 fl. 40, pentru unu patraru de anu 4 fl., pentru 1/2 anu 8 fl., 1 anu 16 fl.

— Din „Archivulu“ pentru filologia și istoria a Dluu car. T. Cipariu a esitu si Nr. IV érași în dóua cóle. Articuli cuprinsi în același sunt: Literatur'a romana moderna. — Column'a traiana. — Table cerate (continuatiune). — Documente istorice, 1 din 1387 dela Mircea-voda și altulu din 1681 dela Sierbanu-voda. — Fosti romani (urmare). — Notitie literarie. —

— Diariulu „Hon“ aduce o corespundintia

din Romani'a datata din Ploiesci. Acest'a corespundintia intru altele dice: oa parintele misiunariu Danila Vioze, cá presiedintele „reuniunii literarie maghiare. numita Franciscu Deák (Deák Ferencz magyar olvasó egylet), carea pre langa alte misiuni (?) mai are și chiamarea de a ajuta și imbratisiá pe maghiarii din strainatate deveniti la calamitate, — în a dóu'a di de Pasoi (gregoriane) a impartitu pane, lardu și branza între cei 66 maghiari cari se transportara catra confiniile transilvane. Dice mai incolo corespundintele ca escortariis inoa totu msi duréza, cu aceea deosebire ca-ci acum nu'i transporta insirati în catene cá înainte de ast'a cu o luna, — dara flámeni cá vai de ei ca-oi romanii aceea buni (a jó oláhok) nu se ingrigiescu oá se proveda pre acesti vagabundi cu cele de lipsa. Ni amu tienutu de detorintia a luá notitia despre aceste insinuari, de care gemu tóte foile maghiare acum de vreo cateva lune încóce. (C.)

Clusiulu odinóira colonia romana. Multi dintre scrutatorii anticitatiloru romane din Transilvani'a s'au indoitu, déca tocma în loculu unde se afla astadi Clusiulu, a fostu colonia romana, éra altii nu se indolia despre ecistinti'a acelei colonii, ci numai despre numele ce 'lu va fi purtatu acea colonia. Cu ocaziunea unoru sapaturi întreprinse alaturea cu biseric'a cea mare r. cat. parochiala din piatia dn. Ioanu Schütz sustiene în „Korunk“ Nr. 49 din 26 Aprile a. c. urmátorele:

Oricine va sapa în pregiurulu acelei biserici și în stratele învecinate pana la adencime de siepte urme, va gasi preste totu pardoséla romana, capete de Marcus Aurelius, caramide pentru apaductu, pentruca Napoca cetatea Romaniloru a fostu acolo, unde sta astadi Clusiulu. În Museulu din Clusiu se afla cateva caramide romane și petrii totu de aceea din locu.

În curtea unui cetatiénu se póte vedé acea pétra monumentalá fórté memorabilá, asiediatá mai înainte la podulu dela pórt'a numita a podului*), éra de acolo stramutata, provediuta cu efigi'a (chipulu) lui Decabalu în starea candu elu fugindu de Traianu se lasa în sabi'a sa, cum si cu inscriptiunea: Dixi tibi Decabale! noli lacessere leonem**).

Costume romanesci la expuzitiunea din Parisu. Ceea ce nu face simtiulu si devotamentulu nationalu face interesulu. Agentii depositoryi din Vien'a pentru machine americane de cusutu calatorindu pana pe la Brasiovu, au luat cu sine nu numai costume întregi romanesci mai alesu de ale secului frumosu, ci au culesu totuodatu mai multe fotograme interesante, în care costumulu se vede pe persóne. Costumululu nationalu femeiescu din suburbiulu romanescu și din vecinele Sacele, carele este unulu dintre cele mai frumoase și totuodatu mai bogate din tóta romanimea, figuréza între cele mai de frunte precum si merita, mai alesu candu nu este prea incarcatu. Colectiunea întreaga s'a tramisu la Parisu și s'a asiediatu în despartimentulu austriacu. Unu fotogramu din costumulu dela Brasiovu se póte vedé în strat'a vamiu la casele fratiloru Schmidt, la care observamu numai atata, ca person'a fotografata acolo în costumulu romanescu este o dama germana. Sunt adica multe dame neromane, care afla mare gustu la unele costume romanesci, mai mare chiaru decatu acelea care au inceputu a'lu parasi. — B.

— Cu privire la datele impartasite în Nr. 27 alu Gazetei despre numerulu studentiloru romani dela universitati siacademii însemnamu, ca aceleasi nu sunt exacte, în catu adica numerulu tinerimii nóstre pe la facultati este multu mai mare, éra anume la universitatea din Vien'a se afla cu vreo 25 tineri romani mai multi de catu aflaseramu noi, ceea ce constatamu cu multu bucuria și placere. „Sion.“ afla la 100 insi în totalu. —

*) Pe unghuresce Hidutza.

**) Aici ne luamu voia a reflecta la disertatiunea lui G. Baritiu publicata în „Famili'a“ Nrii 35, 36 și 37 Despre originea romaniloru; prin care se da respunsu profesoriloru Wilhelm Schmidt din Sibiu, Ios. Vass din Clusiu și Dr. Robert Rösler din Vien'a.

Publicatiune.

Pentru întregirea regimentelor unghuresci, recrutarea de estimpu se va esecutá în 23, 24 și 25 Maiu a. c. în comunitatea Brasiovu.

Contingentulu de 117, adica un'a sutá siéptespediece de feciori aruncatu pe comunitatea Brasiovu se va formá prin tragerea sortiei din tinerii nascuti în anii 1846, 1845, 1844 indatorati la militia.

Deei comunitatea pe langa respundere este indatorata a-si infaciosiá cu punctuositate si în numeru deplinu feciorii sei de sub amintitele trei clase de etate comisiunei de recrutare sub conducerea aloru doi barbati de incredere, si a se ingrigi, cá si cei indepartati din comunitate se corespunda datorintiei loru de militia în loculu unde se sustienu.

Barbati de incredere sunt indatorati a fi de facia la presentare si a garantá prin subscrierea protocolulu de asentare pentru identitatea personala a prezentatorulu.

Parintiloru séu tutoriloru asemene li este ertatu a fi de facia la asentarea prunciloru séu tutelatorulu sei.

Din contingentulu recrutiloru sunt detrasii aceia, cari dela asentarea din urma nu cumva s'au liberatu prin depunerea tapsei de rescumperare, séu cari dela 1-a lanuaru a. c. s'au datu de ostasi, séu prin altu modu s'au asentatu în favórea contingentulu comunalu.

Asentarea se face pe timpulu aloru 6 ani de servitiu, si tóte concesionile, precum greutatile si obligatiunile organizatiunei aparatóre, ce se va statorí prin legelatiune, se voru estinde si peste recruti acum asentati.

Mesur'a cea mai mica a trupului s'a prescris a fi de 59 de degete.

Indatoratululu la militia nimeritu prin sórte póte inlocuí pe altu individuu în loculu seu.

De inlocuitu numai acela se póte primi:

- care cu 1-a lanuaru a. c. a trecutulu de 23 de ani;
- care este neinsuratu séu veduvu fara prunci;
- care în anii de mai înainte a corespunsu datorintiei sale ostasiesci;
- care este de competinti'a Ungariei séu a Ardélului;
- care nu este mai betranu de 36 de ani, fiindu ostasiu esitu din servitiu, póte fi si de 40 de ani;
- care este în trupu „deplinu“ sanetosu fara nici unu defectu;
- care nu sta sub investigatiune criminala, séu n'a fostu pentru vreo crima pedepsitu;
- inlocuirea se incuviintiaza prin jadele cercualu, si pentru acesta trebue a suplicá în scrisu séu cu cuventulu pana mai tardiu în diu'a premergátore de asentare.

Incuviintiarea această numai atunci se póte dá, déca va fi comprobatu, ca inlocuitoriulu corespunde indata, la tóta întempleria inse înainte de asentarea inlocuitulu, conditiuniloru de primire.

Déca ori care dintre conditiunile aceste nu s'ar implini, inlocuitoriulu nimeritu prin sórte are se fia inrolatu.

Inlocuitulu astfelu inrolatu are se implinesca totu timpulu servitiului mai susu determinatu în arme, — din contra inlocuitoriulu este pentru persón'a sa scutitu de sub datorinti'a servitiului efectivu militarescu.

Veri-care antiste comunalu este indatoratu a consemná pe toti aceia, cari dorescu a pasí cá inlocuiti în regimentele unghuresci, si a si staruí cá acestia, de si nu în comunitatile loru proprie, dar' în comunitatile învecinate se se póta primi de inlocuiti.

Pentru de a preveni abuserile midlocitoriloru panditori de folosu, subscrisulu isi va cunósce de datorintia nu numai oficiósa, ci si patriotica a le stá intru ajutoriu tuturoru a celor, cari dorescu óri prin altii a se inlocuí, ori a se primi de inlocuiti.

Despre capacitatea séu necapacitatea inlocuitulu spre servitiulu militarescu va decide comisiunea de asentare; în catu opiniunile în acest'a privinti'a aru fi diferite, comisiunea superarbitraria va decide cu deplina valóre, si aflandu-se prin acest'a inlocuitulu de capace, spelele facute prin acesta se voru suportá dnpa impregiurari prin membrii aceia ai comisiunei de asentare, cari pe inlocuitulu l'au dechiararatu de necapace.

Averea inrolatulu ce se afla în comunitate se va conscrie prin oficiolatululu judecatorescu si se va manipulá prin tutoru.

Datu Brasiovu 26 Aprile 1867.

Magistratalu urbanu si districtualu.

2-3

Fr. Fabricius.

Cursurile la bursa în 7. Maiu 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 22 cr. v.
Augsburg	—	—	129 „ 75 „
London	—	—	131 „ 50 „
Imprumutulu nationalu	—	—	58 „ 60 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	60 „ 40 „
Actiile bancului	—	—	722 „ — „
„ creditului	—	—	166 „ — „

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului în 30. Aprile. 1867:

Bani 64.25 — Marfa 64.75.